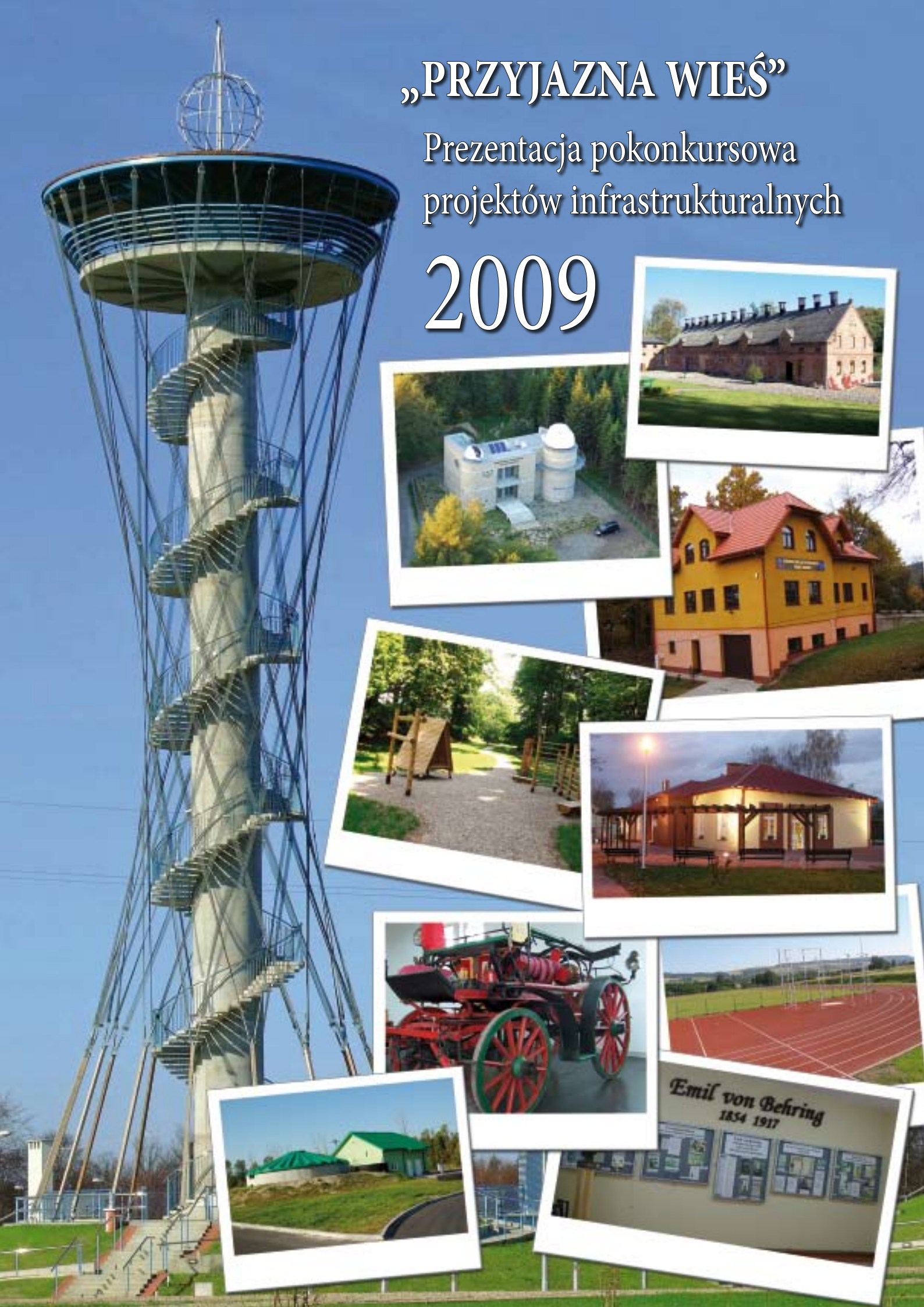

„PRZYJAZNA WIEŚ”

Prezentacja pokonkursowa
projektów infrastrukturalnych

2009

Szanowni Państwo!

Polska wieś jest prawdziwą ostoją tradycji i kultury, ale żeby przetrwać, musi się przekształcać, dostosowywać do nowej rzeczywistości społeczno-gospodarczej. Niezwykle ważne jest, aby w dobie wszechobecnej globalizacji zachowała jednocześnie wszystko to, co stanowi folklor i koloryt polskiej wsi.

Od kilku lat w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowane są działania zmierzające do zachowania tradycyjnej tożsamości obszarów wiejskich, przy jednoczesnej próbie dostosowania ich do nowej rzeczywistości. Ministerstwo współpracuje także przy rozwiązaniach systemowych dotyczących zachowania różnorodności polskiej wsi, z innymi resortami m.in. Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwem Sportu i Turystyki, także z Instytutem Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk oraz z wieloma ośrodkami akademickimi.

Działania Unii Europejskiej wspierają od lat w swoich programach politykę zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, w tym także infrastruktury technicznej i społecznej. Prowadzona przez UE polityka w tym zakresie dąży przede wszystkim do poprawy jakości życia na obszarach wiejskich i odnosi się do pełnego spektrum potrzeb człowieka oraz jego problemów związanych z zamieszkiwaniem na wsi. Polega na kształtowaniu i dostosowywaniu warunków życia ludzi na obszarach wiejskich do wymagań współczesności przy uwzględnieniu konieczności wielokierunkowego i komplementarnego rozwoju wsi.

Samorządy gmin, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013, są bezpośrednimi beneficjentami dwóch działań osi III: „Odnowa i rozwój wsi” i „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” oraz działania osi IV – Leader „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Działania te zawierają instrumenty wsparcia, mające na celu poprawę jakości życia na wsi. Dotyczą rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej, odnowy wsi, ochrony i poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz realizacji projektów wynikających z lokalnych strategii rozwoju.

W ocenie samorządów gminnych i wojewódzkich realizacja przyjętych wniosków w ww. zakresie pozwoli na istotną zmianę oblicza polskiej wsi. W wyniku realizacji tych działań nastąpi aktywizacja społeczności wiejskiej wokół wspólnie określonych potrzeb inwestycyjnych. Znaczenie tych działań już w chwili obecnej jest dla rozwoju obszarów wiejskich bardzo istotne i będzie rosło w miarę wzrostu zamożności rolników i pozostałych mieszkańców wsi. Dzięki realizowanym projektom infrastrukturalnym wieś staje się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem zamieszkania. Według danych statystycznych, od kilku już lat liczba osób osiedlających się na wsi systematycznie rośnie i przewyższa liczbę osób migrujących ze wsi.

Istotnym uzupełnieniem działań podejmowanych w PROW 2007–2013 są programy operacyjne realizowane w ramach polityki spójności. Zgodnie z celem horyzontalnym nr 6 Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia „Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich”, wsparcie rozwoju obszarów wiejskich w ramach polityki spójności na lata 2007–2013 realizowane jest poprzez programy operacyjne, krajowe i regionalne.

Dzięki wsparciu obszarów wiejskich w ramach polityki spójności polska wieś i małe miasta stają się atrakcyjnymi miejscami do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej dzięki: inwestycjom w lokalną infrastrukturę, poprawie regionalnych połączeń komunikacyjnych, upowszechnianiu dostępu do Internetu, rozwojowi przedsiębiorczości oraz inwestycjom z zakresu edukacji, ochrony zdrowia i środowiska naturalnego, turystyki, sportu, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Działania zapewniające rozwój obszarów wiejskich, a przede wszystkim rozwój infrastruktury społecznej i technicznej wsi, podniesienie poziomu opieki zdrowotnej, rozwój oświaty i nauki, podejmowane są w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych, Programu Operacyjnego dla Rozwoju Polski Wschodniej, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Niewątpliwie na rozwój obszarów wiejskich mają wpływ także działania realizowanego na szczelbu krajowym Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”.

Środki zainwestowane w latach 2007–2015 w rozwój zmieniają oblicze Polski, w tym także obszarów wiejskich. W wyniku realizacji programów, obejmujących praktycznie każdą dziedzinę gospodarki, nastąpi dynamiczny rozwój społeczno-gospodarczy, co przyczyni się do wzrostu dobrobytu i awansu cywilizacyjnego Polski. Wzrośnie konkurencyjność naszej gospodarki. Nastąpi ograniczenie wielu dotkliwych kwestii społecznych, takich jak bezrobocie czy ubóstwo. Wzrośnie znaczenie Polski na arenie międzynarodowej, zarówno w sferze gospodarczej, jak i politycznej.

Beneficjentami wzrostu gospodarczego i społecznego będą wszyscy Polacy, w tym także rolnicy i mieszkańcy wsi. To oni właśnie z nadchodzących zmian będą najintensywniej korzystać.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach działalności Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zorganizowało konkurs „Przyjazna wieś” w celu pokazania najlepszych projektów w zakresie infrastruktury technicznej zrealizowanych na obszarach wiejskich od maja 2004 roku, przy wsparciu środków Unii Europejskiej. Konkurs przebiegał dwuetapowo. Pierwszy etap odbywał się na poziomie regionalnym i organizowany był przez sekretariaty regionalne Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich zlokalizowane w urzędach marszałkowskich. Do drugiego etapu (ogólnopolskiego) zakwalifikowały się projekty, które zajęły I miejsca w konkursach regionalnych.

Mam przyjemność zaprezentować Państwu publikację przedstawiającą najlepsze projekty infrastrukturalne w ramach konkursu „Przyjazna wieś”, zrealizowane w poszczególnych województwach. Wyrażam nadzieję, że powyższa publikacja pomoże Państwu w przygotowywaniu planów rozwoju infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich, które będą realizowane w ramach PROW 2007–2013 i innych programach operacyjnych, w ramach polityki spójności. Zaprezentowane w publikacji wybrane projekty mogą stać się wzorcem do naśladowania w naszym wspólnym dziele zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w Polsce.

Życzę Państwu miłej lektury.

Artur Ławniczak

*Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi*

Zasady Konkursu „Przyjazna wieś”

– wyniki wyboru najlepszych projektów w II etapie ogólnopolskim

Organizatorem Konkursu „Przyjazna wieś” był Sekretariat Centralny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Konkurs został zrealizowany w dwóch etapach: regionalnym i ogólnopolskim.

W etapie I regionalnym konkurs prowadziło 16 sekretariatów regionalnych KSOW. W etapie II ogólnopolskim konkurs prowadziła Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA z siedzibą w Warszawie, ul. Wspólna 30 na zlecenie Sekretariatu Centralnego KSOW.

Prawo zgłaszania projektów do konkursu przysługiwało beneficjentom projektów o charakterze infrastrukturalnym, zrealizowanych na obszarach wiejskich i współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej od maja 2004 r. Warunkiem udziału w konkursie było zakończenie projektu do dnia ogłoszenia konkursu.

Ogłoszenie o konkursie wraz z regulaminem zostało opublikowane na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA i urzędów marszałkowskich w dniu 13 lipca 2009 r.

Zgłoszenia do konkursu były składane w sekretariatach regionalnych KSOW właściwych dla miejsca realizacji inwestycji w terminie od 13 lipca do 31 sierpnia 2009 r. W przypadku projektów transregionalnych i transnarodowych o właściwości miejscowej zgłoszenia decydował największy procentowy udział inwestycji na obszarze województwa.

Do etapu ogólnopolskiego zakwalifikowały się projekty, które zajęły I miejsca w konkursach regionalnych. Sekretariaty Regionalne KSOW przesłały wszystkie materiały dotyczące zwycięskiego projektu, podlegające ocenie konkursowej, do Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA.

W II etapie ogólnopolskim powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Centralna Komisja Konkursowa składająca się z przedstawicieli: Ministra Rozwoju Regionalnego, Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz podmiotów współpracujących w ramach KSOW, na posiedzeniu roboczym w dniu 19 października br. wyłoniła trzech zwycięzców konkursu.

Centralna Komisja Konkursowa i komisje konkursowe wybierające najlepsze projekty na poziomie regionalnym przy wyborze najlepszych projektów kierowały się oceną punktową zgłoszonych projektów według następujących kryteriów:

- 1) pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji: 0 – 20 pkt;
- 2) funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu: 0 – 10 pkt;
- 3) partnerstwo przy realizacji projektu: 0 – 30 pkt;
- 4) zasięg projektu: 0 – 10 pkt;
- 5) użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych: 0 – 10 pkt;
- 6) wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy: 0 – 10 pkt;
- 7) wpływ projektu na polityki horyzontalne regionu, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz ochrony środowiska: 0 – 25 pkt.

Centralna Komisja Konkursowa w II etapie ogólnopolskim kierując się powyższą oceną punktową, przyznała nagrody następującym zgłoszonym projektom:

I miejsce województwo wielkopolskie – Centrum Edukacji Przyrodniczej
wraz z odbudową zabytkowego folwarku w Mniszkach.

II miejsce województwo małopolskie – Odbudowa przedwojennego
Obserwatorium Astronomicznego – Miasteczko Gwiazdne Lubomir.

III miejsce województwo dolnośląskie – Centrum Inicjatyw Wiejskich w Ścinawce Górnej.

Tabela:

Zestawienie najlepszych projektów w zakresie infrastruktury zrealizowanych na terenach wiejskich przy wsparciu środków unijnych. Projekty prezentowane są w kolejności alfabetycznej

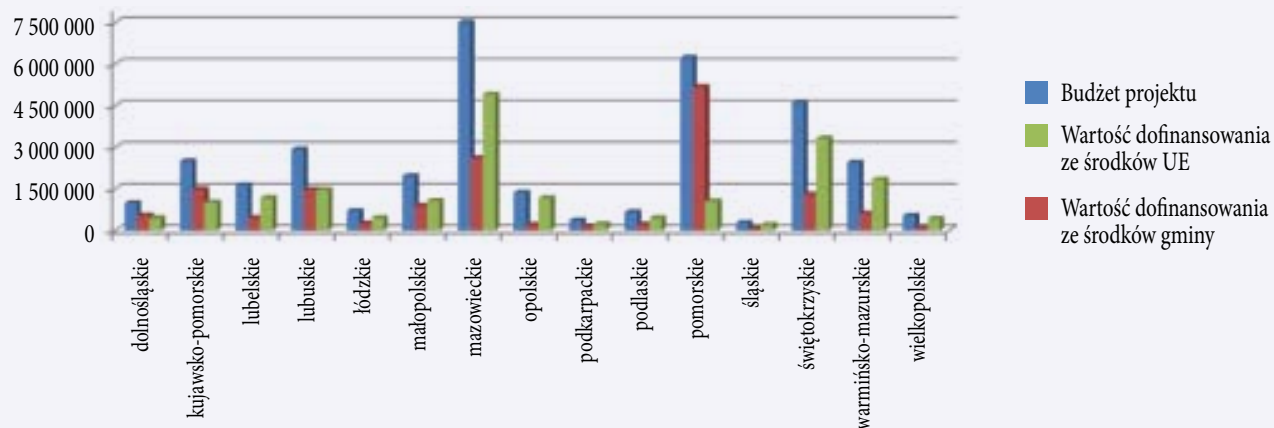
	Nazwa województwa	Program operacyjny / Numer i nazwa działania	Tytuł projektu
1	Dolnośląskie	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.	Centrum Inicjatyw Wiejskich w Ścinawce Górnej.
2	Kujawsko-pomorskie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Priorytet 3, Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Redecz Wielki Parcele i Lubraniec Parcele z modernizacją stacji uzdatniania wody.
3	Lubelskie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działania 1.5. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego.	„Wirtualny powiat” Budowa Społeczeństwa Informacyjnego w Powiecie Łęczyńskim. Etap II.
4	Lubuskie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 4.2. Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej.	Budowa sali gimnastycznej, modernizacja boiska sportowego i budynku dydaktycznego Publicznej Szkoły Podstawowej w Nietkowie.
5	Łódzkie	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.	Pożarnicze Centrum Historyczno-Edukacyjne Ziemi Łódzkiej w Wolborzu.
6	Małopolskie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004–2006, Priorytet 3, Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.	Odbudowa przedwojennego Obserwatorium Astronomicznego – Miasteczko Gwiazdne Lubomir.
7	Mazowieckie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 1.2. Infrastruktura Ochrony Środowiska.	Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji – Stoczek, Gajówka Wschodnia – Etap I – Gmina Stoczek.
8	Opolskie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.	Budowa Wiejskiego Centrum Aktywizacji w Rudziczce.
9	Podkarpackie	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.	Renowacja i waloryzacja zasobów przyrodniczo-kulturowych w zabytkowym parku w Górze Ropczyckiej.
10	Podlaskie	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004–2006” Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.	Urządzenie centrum rekreacyjno-sportowego w m. Popowo.
11	Pomorskie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.	Budowa kompleksu turystyczno-rekreacyjnego z wieżą widokową „Kaszubskie Oko”.
12	Śląskie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Priorytet 3, Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.	Uregulowanie ruchu turystycznego w Rezerwacie PARKOWE poprzez budowę ścieżki rowerowej.
13	Świętokrzyskie	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 1.4. Rozwój turystyki i kultury.	Budowa Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Strawczynku, gm. Strawczyn – Etap I Budowa boiska do piłki nożnej.
14	Warmińsko-mazurskie	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego INTERREG IIIa, Działanie 1.4. Rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej przyczyniający się do rozwoju obszaru przygranicznego, jak również zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu transgranicznym.	Adaptacja dziedzictwa kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki w Pagegaj, Iławie oraz regionie przygranicznym Sovetsk.
15	Wielkopolskie	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.	Centrum Edukacji Przyrodniczej wraz z odbudową zabytkowego folwarku w Mniszkach.

Do Konkursu „Przyjazna wieś” zgłoszone zostały projekty z 15 województw. Do Sekretariatu Regionalnego KSOW województwa zachodniopomorskiego nie wpłynęło żadne zgłoszenie.

Mapa projektów

Wykres: Całkowita wartość projektu oraz wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej (dane w PLN)

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Wielkopolskiego
Tytuł projektu:	„Centrum Edukacji Przyrodniczej wraz z odbudową zabytkowego folwarku w Mniszkach”
Program operacyjny:	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu: 536 929,31 zł, dofinansowanie: 427 545,60 zł z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnych, środki z budżetu gminy: 109 383,71 zł
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Gmina Międzychód, Rada Sołecka wsi Mniszki, Mnichy, Tuczępy Klub Integracji Społecznej, mikroprzedsiębiorcy, Fundacja 750-lecia Kamionny, Zakład Utylizacji Odpadów CLEAN CITY, Ośrodek Edukacji Ekologicznej, Stowarzyszenie SAMI SWOI zrzeszające mieszkańców okolicznych wsi. Szczególnie znaczenie ma zaktywizowanie społeczności lokalnej. Mieszkańcy okolicznych wsi utożsamiają się z projektem, aktywnie w nim uczestniczą (90% ekspozycji to darowizny i depozyty)
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu transregionalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	W trakcie realizacji projektu, polegającej na odbudowie i adaptacji dawnych budynków gospodarskich i administracyjnych, w znikomym stopniu możliwe było dostosowanie obiektów do współczesnych wymagań dla osób niepełnosprawnych. Ukształtowanie terenu i sposób stanowienia budynków uniemożliwiły w pierwszym etapie przygotowanie właściwych podjazdów i innych ułatwień. Projekt zakłada jednak zwiększenie użyteczności całego kompleksu dla osób niepełnosprawnych. Już teraz zrealizowano modernizację budynku administracyjnego i dostosowano toaletę znajdującą się w nim do potrzeb osób niepełnosprawnych, zgodnie z obowiązującymi standardami. Wykonano również wyrównanie alejek prowadzących przez dziedzińce Centrum, co umożliwiło poruszanie się po nich osobom z wózkami. Pracownicy Centrum służą indywidualną pomocą w przypadku wizyty osób niepełnosprawnych. W kolejnych etapach realizacji inwestycji na terenie Centrum przewidziano dostosowanie całego terenu do potrzeb niepełnosprawnych poprzez wyrównanie terenu i zniwelowanie barier architektonicznych. Organizowane są wspólne imprezy stowarzyszeń na rzecz osób niepełnosprawnych

Opis projektu:

Realizacja projektu od samego początku związana była z niecodziennym pomysłem, wykraczającym poza typowe, realizowane na obszarach wiejskich programy. Założono powstanie zupełnie nowej instytucji działającej w wyremontowanych obiektach – Centrum Edukacji Regionalnej i Przy-

rodniczej, o śmiałej koncepcji działania obejmującej cele społeczne, gospodarcze, związane z turystyką i promocją, a także edukacją i kulturą.

Osiągnięty efekt okazał się zaskoczeniem także dla samych projektodawców. W krótkim czasie (8 miesięcy) udało się wyremontować zniszczone

obiekty gospodarskie, utworzyć w nich Centrum, a jednocześnie przez następne miesiące włączyć we wszystkie działania mieszkańców wsi, dzięki którym udało się wyposażić Centrum w interesujące i cenne eksponaty.

Dodatkowym wspólnym osiągnięciem było utworzenie stowarzyszenia – „Sami Swoi”, którego celem są działania na rzecz poprawy bytu mieszkańców, a także praca na rzecz rozwoju turystyki.

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Wzorcowym obiektem na terenie Gminy Międzychód jest bez wątpienia Centrum Edukacji Przyrodniczej wraz z odbudową zabytkowego folwarku w Mniszkach. Miejsce to na stałe wpisało się w gminny krajobraz. Turystów przyciągają nie tylko przeróżne warsztaty, promujące stare zawody, ale także jesienne smażenie powideł. Dużym powodzeniem cieszy się również święto rozpoznawania ziół.

Koncepcja projektu opiera się na połączeniu różnych działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych oraz promocyjnych. Dzięki zaangażowaniu lokalnej społeczności, sektora publicznego i sektora gospodarczego powstał projekt, który wyróżnia się na tle innych tego typu inwestycji zrealizowanych na terenie województwa wielkopolskiego.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Na uwagę zasługuje funkcjonalność i wykorzystanie projektu podczas organizacji różnego rodzaju imprez plenerowych i warsztatów edu-

acyjnych. Inwestycja promuje zgodny z naturą tryb życia, wpływa na rozwój społeczny, propagując wartościowe modele spędzania czasu wolnego. Z obiektów Centrum regularnie korzystają uczniowie szkół z całej Wielkopolski, mieszkańcy okolicznych gmin, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, a nawet turyści zagraniczni.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Lokalna społeczność w pełni identyfikuje się z tym miejscem, ponieważ nie tylko znalazła zatrudnienie, ale zupełnie zmieniła się jej mentalność – przewartościowała podejście do własności i nauczyła się szacunku do pracy. Projekt o początkowo lokalnym charakterze okazał się przedsięwzięciem, które przerosło najśmielsze oczekiwania pomysłodawców. Realizacja projektu wpłynęła na wzrost zatrudnienia w okolicznych miejscowościach – powstały nowe punkty handlowe w okolicy, Centrum inspiruje mieszkańców do prowadzenia własnej działalności rzemieślniczej i usługowej, prowadzone są w nim warsztaty i szkolenia dla osób, które mają zamiar podjąć tego typu działalność.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Projekt jest wzorcowym przykładem działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu. Zanim inwestycja została zrealizowana, miejscowość

Mniszki była przykładem typowej „upadającej wsi, w której nic się nie działo”. Mieszkańcy nie potrafili się odnaleźć w rzeczywistości rynkowej, po upadku wcześniej funkcjonującego zakładu. Dopiero realizacja projektu zmieniła ich mentalność.

Projekt realizuje też założenia w obszarze ochrony tradycji i dziedzictwa narodowego, powoduje integrację grup społecznych, szczególnie osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, o niskim statusie materialnym. Inwestycja przyczyniła się do poprawy warunków życia mieszkańców okolicznych miejscowości, zwiększyła dostępność mieszkańców obszarów wiejskich do dóbr kultury oraz terenów rekreacyjno-turystycznych.

W ramach kompleksu folwarku w Mniszkach, w Centrum Edukacji Przyrodniczej przeprowadza się szereg działań edukacyjnych poświęconych ochronie i kształtowaniu środowiska. Dzięki partnerstwu z Zakładem Utylizacji Odpadów prowadzone są akcje edukacyjno-szkoleniowe dla mieszkańców gminy, powstały ekspozycje w Ośrodku Edukacji Ekologicznej, poprawiła się gospodarka odpadami na tym terenie (segregacja i zbieranie odpadów), porządkowana jest gospodarka ściekami. Działalność edukacyjna przyczynia się do ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Małopolskiego
Tytuł projektu:	„Odbudowa przedwojennego Obserwatorium Astronomicznego – Miasteczko Gwiazdne Lubomir”
Program operacyjny:	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Priorytet 3, Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 1 964 351,41 zł z dofinansowaniem w kwocie 1 073 199,15 zł – środki z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Obserwatorium Astronomiczne na Lubomirze funkcjonuje między innymi dzięki zawartym przez Gminę Wiśniowa umowom o współpracy z: Polskim Towarzystwem Miłośników Astronomii w Krakowie – w zakresie astronomicznych badań naukowych oraz popularyzacji wiedzy astronomicznej i jej dydaktyki na poziomie podstawowym, średnim i wyższym, Katedrą Astronomii Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie, Międzynarodowym Centrum Astronomii w Toruniu oraz Uniwersytetem im. Mikołaja Kopernika z Torunia
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu transregionalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Przedsięwzięcie miało na celu odbudowę przedwojennego Obserwatorium Astronomicznego na górze Lubomir (904 m n.p.m.). Obserwatorium zlokalizowane jest w najwyższej położonej miejscowości gminy, w pobliżu skrzyżowania trzech szlaków Pasma Łysiny, kończącego przebieg Beskidu Makowskiego. Zrealizowany projekt ma korzenie historyczne, bowiem od 1922 roku działała na Lubomirze stacja astronomiczna, powstała z inicjaty-

wy prof. Tadeusza Banachiewicza z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Stacja została kompletnie zniszczona podczas II wojny światowej. Stacja astronomiczna na Lubomirze była znana w świecie w związku z tym, iż pracownik Uniwersytetu Jagiellońskiego dr Lucjan Orkisz odkrył tu pierwszą polską kometę w 1925 roku, natomiast w 1936 roku mieszkańiec Węglówki, Władysław Lis, odkrył kolejną kometę, równocześnie z dwoma innymi pasjonatami. Nazwano ją Kaho-Kozik-Lis. Rada Gminy Wiśniowa doceniła znaczenie tych odkryć, umieszczając w herbie gminy Wiśniowa dwie komety.

Po wojnie kilkakrotnie podejmowano próby odbudowania obserwatorium. Stało się to możliwe obecnie przy bardzo dużym zaangażowaniu samo-

rządu gminnego, ludzi nauki i znacznym dofinansowaniu inwestycji funduszy unijnych.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Obserwatorium Astronomiczne im. Tadeusza Banachiewicza w Węglówce rozpoczęło swą działalność w październiku 2007 roku. Obiekt jest współczesną realizacją architektoniczną, sprzyjającą ochronie i kształtowaniu krajobrazu kulturowego Małopolski. Wybudowanie Obserwatorium Astronomicznego wpłynęło na wzrost atrakcyjności turystycznej tego obszaru. Ponadto wyzwoliło wiele ini-

Fot. Łukasz Ślusarczyk

cytyw społecznych oraz zaktzywowało gospodarkę regionu. Obserwatorium stało się częścią większego projektu turystycznego Gminy Wiśniowa, przyczyniając się do rozwoju gospodarczego gminy, w oparciu o dziedzictwo kulturowe regionu. Obserwatorium stanowi zarówno atrakcję turystyczną, jak i służy popularyzacji wiedzy z zakresu astronomii. Ponadto w obiekcie prowadzone są badania naukowe oraz zajęcia dydaktyczne propagujące wiedzę z zakresu astronomii. Stale wzrastająca liczba turystów odwiedzających obserwatorium oraz duże zainteresowanie miejscem są najlepszym potwierdzeniem funkcjonalności i użyteczności obiektu.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Podjęte działania, mające na celu rozwój turystyki na terenie gminy, w powiązaniu z popularyzacją wiedzy o wszechświecie i badaniach kosmosu, pozwoliły spotkać się ludziom nauki, władzom Gminy oraz wszystkim zaangażowanym w realizację wspólnego celu.

Odbudowane Obserwatorium Astronomiczne wyzwoliło wiele inicjatyw społecznych:

- zatrudnienie pracowników dydaktycznych do obsługi turystów i badań naukowych,
- udostępnienie przez mieszkańców terenu na zorganizowanie parkingu, miejsca na bufet gastronomiczny,
- rozwój i powstanie nowych gospodarstw agroturystycznych w Węglówce i w całej gminie,
- wzrost liczby lokali gastronomicznych i handlowych w Wiśniowie,

- uruchomienie działalności Ośrodka Turystyczno-Wypoczynkowego poprzez organizowanie m.in. zielonych szkół,
- wyzwolenie w uczniach motywacji do dalszej nauki i zainteresowań astronomicznych i turystycznych,
- na ukończeniu jest budowa prywatnego schroniska poniżej budynku Obserwatorium wraz z zapleczem gastronomicznym i noclegowym,
- możliwość sprzedaży produktów wytworzonych w gospodarstwach rolnych.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Niezwykle cenne jest, iż projekt wpisuje się w szersze działania Gminy, która konsekwentnie realizuje projekt rozwoju swojego obszaru. Wykonuje szereg działań w celu poprawy infrastruktury i zaplecza turystycznego, uwzględniając i wykorzystując bogactwo krajobrazu i dziedzictwo kulturowe regionu.

Budynek Obserwatorium Astronomicznego był z powodzeniem nominowany do wielu nagród, m.in. uzyskał Nagrodę im. Stanisława Witkiewicza przyznaną przez województwo małopolskie.

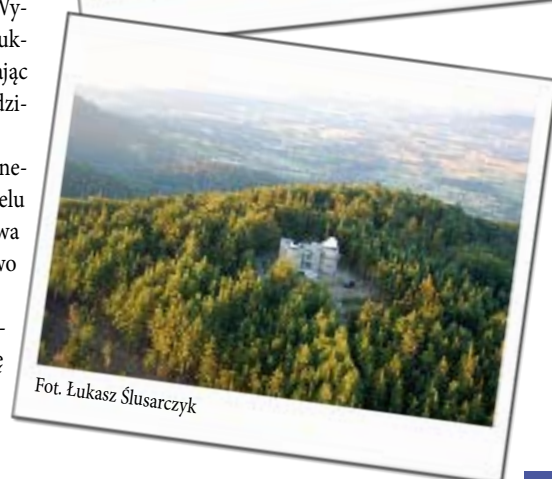
Odbudowa obserwatorium w gminie Wiśniowa przywraca to miejsce na naukową mapę Polski, Europy i Świata, świadczy o determinacji lokalnej społeczności, która w oparciu o tradycję i kulturę buduje przyszłość regionu.

Fot. Archiwum UG

Fot. Łukasz Ślusarczyk

Fot. Łukasz Ślusarczyk

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Dolnośląskiego
Tytuł projektu:	„Centrum Inicjatyw Wiejskich w Ścinawce Górnej”
Program operacyjny:	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 992 385,89 zł z dofinansowaniem w kwocie: 450 000,00 zł (45,35 %) – środki z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Stowarzyszenie Agroturystyczne Gór Stołowych, Stowarzyszenie Kraina Gór Stołowych, Koła Gospodyń Wiejskich, zespół folklorystyczny „Katarzynki”, Urząd Miasta i Gminy Radków, rady sołeckie i parafialne Gminy Radków, Food and Agriculture Organization, partnerskie miejscowości czeskie (np. Bezdekova nad Metuji), Grupy Odnowy Wsi
Zasięg projektu:	Gmina Radków – zasięg lokalny, partnerstwo z Czechami – zasięg transregionalny
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych (wydzielone miejsca parkingowe, przystosowane toalety, podjazdy), a ponadto zorganizowano tu specjalne stanowisko komputerowe przystosowane dla osób niewidzących, niedosłyszących czy bez kończyn

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Centrum Inicjatyw Wiejskich w Ścinawce Górnej to pierwszy taki obiekt na terenie gminy. Budynek został tak zaprojektowany, aby spełniał wiele funkcji. Na dwóch piętrach mieszczą się sale dydaktyczno-konsumpcyjne, zaplecze kuchenne, dwa pomieszczenia gospodarcze oraz węzeł sanitarny.

Możliwość wykorzystania sal i zaplecza kuchennego ułatwia organizację szkoleń, spotkań,

warsztatów, imprez okolicznościowych, a także spotkań z organizacjami międzynarodowymi. Obiekt stanowi miejsce umacniania partnerstwa z zaprzyjaźnionymi miejscowościami czeskimi. W Centrum odbywają się cykliczne spotkania z przedstawicielami Bezdekova i Metuji, z którymi złożony zostanie wspólny projekt dotyczący kuchni pogranicza, a jego realizacja będzie oparta o zaplecze gastronomiczne Centrum. Niezwykle istotne jest to, że z obiektu może korzystać każdy mieszkaniec gminy niezależnie od wieku. Jak sama nazwa wskazuje, jest to miejsce, w którym rodzą się nowe inicjatywy, miejsce ciągle rozwijające się, w zależności od bieżących potrzeb mieszkańców.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Centrum łączy w sobie bardzo wiele funkcji, wśród których należy wymienić:

1) publiczną:

W obiekcie znajduje się biuro do spraw rolnictwa i integracji środowisk wiejskich, które funkcjonuje jako samodzielna komórka Urzędu Miasta i Gminy Radków. Biuro otwarte jest przez pięć dni w tygodniu. Usytuowanie biura pozwala na szybkie załatwienie spraw, bez konieczności udawania się do oddalonego o 10 km Urzędu Miasta i Gminy.

Ukoronowaniem pracy zespołu jest wydanie w lipcu br. pierwszej płyty, na której znalazło się dwanaście utworów.

5) informacyjno-promocyjną:

W centrum turyści otrzymują informacje na temat okolicy oraz przewodniki po krainie Gór Stołowych. Przed budynkiem zostały zainstalowane dwie gabloty promocyjno – informacyjne: mapa z charakterystyką pobliskich miejsc oraz informacje i komunikaty dla mieszkańców.

6) rozrywkowo-gastronomiczną :

Zaplecze kuchenne wykorzystywane jest przez Koło Gospodyń Wiejskich ze Ścinawki Górnej oraz przy organizacji różnych imprez okolicznościowych.

Niezwykle ważnym elementem Centrum jest świetlica środowiskowa, przeznaczona dla uczniów z zaburzeniami zachowania, wychowującymi się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Ze świetlicy korzystają również wszyscy chętni, którzy chcą spędzać czas w sposób aktywny i ciekawy. Prowadzone są zajęcia manualne, plastyczne, muzyczne i ogólnorozrywkowe, np. projekcje amatorskich filmów nakręconych przez młodzież z gminy Radków.

2) szkoleniową:

W obiekcie organizowane są szkolenia dla rolników, osób nieaktywnych zawodowo, osób pragnących podnosić swoje kwalifikacje zawodowe (w tym e-learning). Szkolenia organizowane są w zależności od potrzeb – cyklicznie lub sezonowo.

3) społeczna:

W Centrum swoją siedzibę mają dwa stowarzyszenia: Agroturystyczne Gór Stołowych i Kraina Gór Stołowych. W ramach swojej działalności stowarzyszenia realizują szereg działań pobudzających aktywność, zarówno juniorów, jak i seniorów. W obiekcie w II kwartale 2008 roku powstał Klub Seniora. Organizowane są spotkania i konsultacje medyczne, wyjazdy do filharmonii, opery, miejsc kultu religijnego w całej Polsce.

Ponadto organizowane są sprzyjające integracji wieczorne spotkania integracyjne.

4) kulturalno-patriotyczną:

Centrum stanowi miejsce, w którym organizowane są próby zespołu folklorystycznego „Katarzynki”. Liczne nagrody, zdobywane na przeglądach oraz festiwalach pieśni ludowych i folklorystycznych, sprawiają, że mieszkańcy okolicznych wsi, a także gmin ościennych chętnie przyjeżdżają na organizowane w Centrum występy zespołu. Występy często związane są z obchodami rocznic państwowych.

na terenie gminy Radków i gmin ościennych firmach i zakładach. Ponadto w obiekcie na stałe zatrudnione są dwie osoby, a w miarę potrzeb dodatkowo (okresowo) zatrudniane są osoby, np. do kafejki, świetlicy czy Klubu Seniora.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Obecność tak nowoczesnego obiektu na terenach wiejskich, w którym można przyjemnie i pożytecznie spędzić czas, jest czynnikiem integrującym środowisko wiejskie. Jest to miejsce kultywowania staropolskich tradycji i obyczajów, gdzie koncentruje się życie mieszkańców i gdzie odpowiednio zapewnione warunki pozwalają na realizację wielu celów. Stworzenie takiego miejsca jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców.

Budynek jest pięknie wkomponowany w otaczający go starodrzew i doskonale współgra z architekturą miejscowości. Zastosowanie nowoczesnych technik budowlanych spowodowało, że Centrum jest neutralne dla środowiska naturalnego.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

W obiekcie doskonale się zawodowo osoby, które dzięki podnoszeniu swoich kwalifikacji znajdują później zatrudnienie w tworzących się

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Tytuł projektu:	„Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Redecz Wielki Parcele i Lubraniec Parcele z modernizacją stacji uzdatniania wody”
Program operacyjny:	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Priorytet 3, Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 2 498,4 tys. zł z dofinansowaniem w kwocie 1 011,4 tys. zł ze środków unijnych
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Gmina Lubraniec
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu lokalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Inwestycja budowy sieci wodociągowej w miejscowości Redecz Wielki Parcele i Lubraniec Parcele miała na celu zapewnienie gospodarstwu domowemu w gminie dostępu do wody pitnej o odpowiedniej jakości. Do czasu realizacji projektu Gmina Lubraniec posiadała trzy stacje uzdatniania wody: w Żydowie, Kazaniu i Lubrańcu. Zużycie urządzeń technicznych i technologicznych stacji oraz niedostateczna ich współpraca w dostarczaniu wody spowodowały podjęcie decyzji o modernizacji stacji i budowie magistrali, łączącej stacje dla wyrównania ciśnienia wody w sieci i polepszenia ich wydajności.

W wyniku realizacji inwestycji wybudowano sieć wodociągową o długości 3,48 km oraz zmodernizowano dwie stacje uzdatniania wody – w Kazaniu i Żydowie. Inwestycją objęto: budowę sieci wodociągowej, łączącej stacje uzdatniania wody w miejscowości Żydowo, Kazanie i Lubraniec Ø225 mm o długości 2 894 m oraz Ø160 mm o długości 584 m, wymianę agregatów pompowych studni, wymianę filtrów ciśnieniowych i instalacji

technologicznych, wyposażenie ujęcia w Żydowie w agregat prądotwórczy jako źródło zasilania w energię elektryczną, modernizację instalacji elektrycznej ujęć wody, docieplenie dachów i ścian stacji uzdatniania wody, wykonanie elewacji, wymianę stolarki okiennej, modernizację toalet i chlorowni, wykonanie instalacji wewnętrznych.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Po wybudowaniu sieci wodociągowej łączącej stacje uzdatniania wody jako główne pracuje ujęcie w Żydowie, natomiast pozostałe ujęcia jako rezerwowo-wspomagające. W wyniku realizacji projektu poprawie uległa jakość wody i niezawodność jej dostaw do mieszkań.

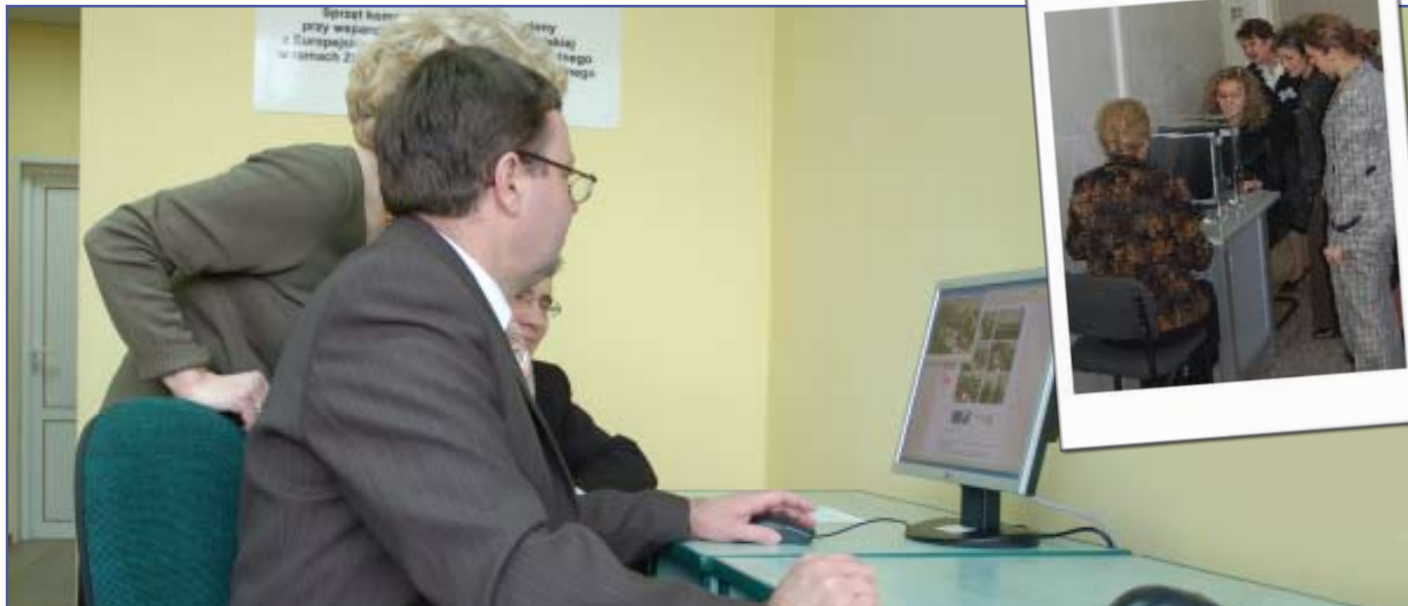
3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Zmodernizowana infrastruktura sanitarna wzmocniła potencjał rozwojowy gminy, pozwoliła mieszkańcom uzyskać dodatkowe dochody ze sprzedaży produktów zdrowej żywności, poprawiła atrakcyjność inwestycyjną gminy i regionu,

a ponadto pozytywnie wpłynęła na środowisko, chroniąc zasoby wód pitnych i powierzchniowych. Obniżenie zanieczyszczenia środowiska, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, zapewnienie ciągłych dostaw wody do odbiorców, przyczyniają się do zwiększenia dostępności usług, między innymi turystycznych, a także do rozwoju gospodarstw proekologicznych. W sposób pośredni projekt przyczynia się do tworzenia nowych miejsc pracy w gminie.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Nowa sieć wodociągowa pozwoliła na doprowadzenie wody do wszystkich wsi w gminie. W pełni zautomatyzowane urządzenia, przestronność wewnątrz oraz prawidłowe rozwiązania architektoniczne stacji uzdatniania wody pozwalają na zatrudnienie osób niepełnosprawnych. Projekt realizowany był z poszanowaniem zasady ochrony środowiska bez możliwości infiltracji wody do gruntu.

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Lubelskiego
Tytuł projektu:	„Wirtualny Powiat” Budowa Społeczeństwa Informacyjnego w Powiecie Łęczyńskim. Etap II
Program operacyjny:	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działania 1.5. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 1 635 099,29 zł, z dofinansowaniem w kwocie 1 177 271,48 zł (72%) ze Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Powiat łęczyński, Gmina Cyców, Gmina Ludwin, Gmina Łęczna, Gmina Milejów, Gmina Puchaczów i Gmina Spiczyn
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu regionalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Przy wyborze lokalizacji publicznych punktów dostępu do Internetu zwracano uwagę na umożliwienie korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Innowacyjność projektu polegała na zbudowaniu sieci komputerowej we wszystkich gminach powiatu łęczyńskiego. W ramach projektu zakupiony został niezbędny sprzęt komputerowy, serwery oraz urządzenia zabezpieczające sieć, komputery osobiste, drukarki atramentowe oraz laserowe, infomaty, osprzęt sieciowy oraz licencje na oprogramowanie. Wszystkie wspomniane zakupy umożliwiły wdrożenie świadczenia e-usług na rzecz interesantów.

Uruchomienie elektronicznego obiegu dokumentów pozwoliło pracownikom lokalnej administracji samorządowej na dużą oszczędność czasu oraz obniżenie kosztów biurowych, natomiast interesantom umożliwiło posiadanie wglądu w postępowanie w urzędach. Dzięki tym działaniom wzrósł dostęp do Internetu dla pracowników instytucji publicznych, więcej osób korzysta z elektronicznego kontaktu ze starostwem, wzrosła liczba procedur administracyjnych dostępnych obywatelowi online (objęcie wszystkich procedur obowiązujących w urzędzie wersją on-line).

Dodatkowo, dzięki utworzeniu w gminach Punktów Dostępu do Internetu (PIAP) poszerzyła się znajomość technik informacyjnych wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego, zwiększyło to efektywność komunikacji między mieszkańcami powiatu a władzą samorządową.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Projekt miał zasadniczy wpływ na usprawnienie prac i zwiększenie efektywności obsługi petentów w jednostkach organizacyjnych współdziałających przy realizacji przedsięwzięcia.

Cel ten został osiągnięty poprzez: budowę i rozbudowę sieci komputerowych, zakup serwerów, uruchomienie elektronicznego obiegu dokumentów w urzędach, doposażenie urzędów w nowoczesny sprzęt komputerowy, uruchomienie na terenie powiatu łęczyńskiego punktów dostępu do Internetu – telecentrów, uruchomienie kiosków internetowych.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Projekt ma duże znaczenie dla rozwoju gospodarczego regionu, pozwala bowiem na:

- * zapewnienie powszechnego, szybkiego oraz bezpiecznego dostępu do Internetu i komunikacji elektronicznej dla mieszkańców terenów wiejskich i małych miast,
- * podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej dla krajowych i międzynarodowych podmiotów gospodarczych poprzez łatwiejszy dostęp do informacji o powiecie,
- * zacieśnienie współpracy jednostek samorządowych z terenu powiatu.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Projekt wykazuje pełną zgodność z polityką równych szans. Przy jego realizacji uwzględniono w szczególności interesy osób niepełnosprawnych, starszych, mieszkańców terenów zagrożonych marginalizacją umożliwiając im dostęp do informacji i nowoczesnych technik komunikacyjno-informacyjnych.

Podmiot odpowiedzialny:**Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Lubuskiego****Tytuł projektu:****„Budowa sali gimnastycznej, modernizacja boiska sportowego i budynku dydaktycznego Publicznej Szkoły Podstawowej w Nietkowie”****Program operacyjny:**

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 4.2. Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej

Budżet projektu:

Całkowita wartość projektu 2 922 717,00 zł z dofinansowaniem w kwocie w tym: 1 461 358,50 zł środki z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego

Partnerstwo przy realizacji projektu:

Gmina Czerwieńsk

Zasięg projektu:

Projekt o zasięgu lokalnym

Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:

Obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Projekt zrealizowano z zastosowaniem innowacyjnych i nowoczesnych technologii. Boisko sportowe, na którym można rozgrywać zawody piłki ręcznej, piłki siatkowej, piłki nożnej i koszykówki zostało wykonane na podłożu ELTAN P z ułożeniem sztucznej trawy AVANTAGE. W sali gimnastycznej zastosowano podłogę bezspoinową posiadającą atest Europejskiej Federacji Lekkoatletycznej.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Realizacja projektu przyczyniła się do poprawy warunków i jakości kształcenia dzieci wiejskich na poziomie podstawowym. Modernizacja istniejących obiektów podniosła komfort i bezpieczeństwo prowadzonych w szkole zajęć. Nowo wybudowana sala gimnastyczna stanowi bazę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego dla uczniów dwóch szkół: PSP w Nietkowie i PSP w Leśniowie Wiel-

kim. Obiekt sportowy z wyposażeniem służy również do prowadzenia zajęć korekcyjnych. Obiekty PSP w Nietkowie służą całej społeczności wiejskiej, a zwłaszcza młodzieży, dla której możliwym stało się organizowanie szeregu zajęć pozalekcyjnych.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Gmina Czerwieńsk ma zdefiniowaną misję, którą sformułowano następująco: „Zapewnienie mieszkańcom gminy wzrostu jakości życia dzięki rozwojowi potencjału ludzkiego, gospodarczego, technologicznego i kulturowego w przyjaznym człowiekowi środowisku, przez mądre wykorzystanie jego walorów naturalnych i położenia geograficznego, procesów integracji europejskiej i współpracy zagranicznej”. Realizacja projektu idealnie wypełnia te założenia.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Projekt w pełni realizuje założenia i cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego z hory-

zontem czasowym do 2020 r. Wpisuje się w zadania w zakresie edukacji, określone dla następujących celów Strategii:

- zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu;
- udoskonalenie i rozbudowa infrastruktury społecznej w szczególności w strefach edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i pomocy społecznej;
- podejmowanie działań w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich;
- podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zwiększenie potencjału innowacyjnego nauki oraz informatyzacji;
- ograniczenie zakresu i skutków wykluczenia społecznego osób i rodzin, ich integracja ze społeczeństwem oraz wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży.

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Łódzkiego
Tytuł projektu:	„Pożarnicze Centrum Historyczno-Edukacyjne Ziemi Łódzkiej w Wolborzu”
Program operacyjny:	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”, Działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 704 869,41 zł, w tym kwota dofinansowania ze środków unijnych 449 998,44 zł
Partnerstwo przy realizacji projektu:	W realizację budowy projektu zaangażowana była Gmina Wolbórz, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Zarząd Oddziału Wojewódzkiego Województwa Łódzkiego, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi, Zarząd Gminny Ochotniczych Straży Pożarnych w Wolborzu, OSP Wolbórz
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu regionalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych
Opis projektu:	

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Pożarnicze Centrum Historyczno-Edukacyjne Ziemi Łódzkiej w Wolborzu to najlepszy projekt przedstawiony w konkursie „Przyjazna wieś”.

Pomysł budowy Centrum Pożarniczego zrodził się w środowisku mieszkańców Wolborza, gdzie tradycja strażacka jest ciągle żywa. Dorobek strażacki w postaci dokumentów oraz innych zbiorów strażackich gromadzony był w remizach, świetlicach, domach ludowych oraz prywatnych. Budowa Centrum podyktowana była potrzebą zebrania zbiorów w jednym miejscu w celu prezentacji mieszkańcom i turystom, a także ochroną od zniszczenia i zapomnienia.

W ramach projektu wybudowano budynek jednokondygnacyjny, parterowy, o powierzchni zabudowy 485,95 m², który pełni funkcję muzealno-edukacyjną. Zgromadzone eksponaty prezentowane są w 4 salach wystawowych.

Ze względu na charakter i funkcję, jaką spełnia, jest projektem innowacyjnym, jedynym takim na terenie województwa łódzkiego.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Centrum Pożarnicze z salami wystawienniczymi, w połączonym kompleksie: strażnicy OSP ze świetlicą, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Gminną Biblioteką Publiczną przyczyniło się do stworzenia kompleksu historyczno-edukacyjnego-kulturowego w Wolborzu, którego funkcjonalność pozwala na organizowanie:

- wystaw okolicznościowych,
- lekcji tematycznych z wykorzystaniem multimedii,
- konkursów wiedzy pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”,
- wypożyczania książek i niektórych eksponatów o tematyce pożarniczej.

Planowane jest otwarcie wieży widokowej, a także możliwość nabycia miniatur pojazdów strażackich i gadżetów z logo muzeum. W 2010 r. Centrum zaprezentuje wystawę uzbrojenia rycerza średniowiecznego w związku z obchodami 600-lecia bitwy pod Grunwaldem. Budynek udostępniony jest dla osób zwiedzających przez cały rok. Godziny zwiedzania są elastyczne, dostosowane do potrzeb zainteresowanych.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Budowa Pożarniczego Centrum Historyczno-Edukacyjne Ziemi Łódzkiej przyczyniła się również do utworzenia nowych miejsc pracy, m.in. przy obsłudze Centrum, poprzez rozwój działalności usługowej, handlowej, kulturalnej.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Celem projektu był rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego, podniesienie atrakcyjności turystycznej oraz zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturowych.

Projekt jest neutralny pod względem wpływu na środowisko.

Podmiot odpowiedzialny:

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Mazowieckiego

Tytuł projektu:

„Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji – Stoczek, Gajówka Wschodnia – Etap I – Gmina Stoczek”

Program operacyjny:

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie: 1.2. Infrastruktura Ochrony Środowiska

Budżet projektu:

Całkowita wartość projektu 7 507 755,02 zł z dofinansowaniem w kwocie 4 904 013,26 zł ze środków unijnych

Partnerstwo przy realizacji projektu:

Gmina Stoczek

Zasięg projektu:

Projekt o zasięgu głównie lokalnym

Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:

Realizacja projektu wpłynęła na zdecydowanie na polepszenie warunków życia osób niepełnosprawnych na terenie gminy

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

W ramach projektu wybudowano oczyszczalnię ścieków dla miejscowości Stoczek i Gajówka Wschodnia, o średniej, dobowej przepustowości 200 m³/d; sieć kanalizacyjną oraz trzy przepompownie. Inwestycja obejmowała również przebudowę dwóch dróg gminnych, prowadzących do oczyszczalni. Zasadniczym celem projektu była likwidacja barier wzrostu gospodarczego gminy Stoczek i poprawa stanu infrastruktury technicznej w gminie.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu najlepiej obrazują wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu, czyli wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 24,09 km, liczba wybudowanych przepompowni ścieków – 3 sztuki, liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków – 1 sztuka, liczba osób korzystających z kanalizacji – 1 500 osób, stosunek ilości budynków podłą-

czonych do kanalizacji do wszystkich budynków w Gminie – 25,12%, powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej – 1 384,72 ha, liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków – 353 sztuki, powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem oczyszczalni ścieków – 1 384,72 ha, ilość oczyszczonych ścieków 150 m³ na dobę. Jest to bardzo duże osiągnięcie, zważywszy na fakt, że na początku inwestycji wskaźniki te były zerowe, na terenie Gminy Stoczek nie istniał w ogóle system kanalizacji zbiorczej.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Realizacja projektu znacznie poprawiła stan infrastruktury technicznej w Gminie Stoczek, co wpłynęło na lepsze wykorzystanie jej atutów (bardzo dobry stan środowiska naturalnego, Nadbużański Park Krajobrazowy, dobre warunki do rozwoju turystyki, agroturystyki). Zatrudnienie w gminie wzrosło w czasie realizacji projektu, gdyż wykonawca projektu potrzebował pracowników przy budowie oczyszczalni i kanalizacji. W tej chwili gmina Stoczek, jako w części skanalizowana, jest znacznie bardziej atrakcyjna dla nowych mieszkańców i potencjalnych

inwestorów. Można przypuszczać, że rozpoczęcie przez nich działalności gospodarczej na terenie gminy generować będzie nowe miejsca pracy.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Przyjęte rozwiązania projektowe zapewniły ochronę wód podziemnych i powierzchniowych. Wewnętrzna sieć kanalizacyjna, izolacje i przejścia obiektów kubaturowych oraz obiekty technologiczne przeznaczone do gromadzenia ścieków zaprojektowano ze szczególną starannością, z materiałów zapewniających szczelność i eliminację migracji zanieczyszczeń do gruntu. Masy ziemi z wykopów pod obiekty oczyszczalni i kanalizacji sanitarnej wykorzystane zostały do niwelacji terenu oczyszczalni i do przesypywania odpadów na składowisku odpadów. W przyjętych rozwiązaniach projektowych przewidziano punkt kontrolno-pomiarowy dla ilości ścieków oczyszczonych, punkt kontrolny ścieków surowych, punkt pomiarowy dla ilości ścieków dowożonych oraz ich monitoring. Wokół oczyszczalni zasadzono pas zieleni izolacyjnej.

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Opolskiego
Tytuł projektu:	„Budowa Wiejskiego Centrum Aktywizacji w Rudziczce”
Program operacyjny:	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 3.1. Obszary wiejskie
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 1 369 881,59 zł z dofinansowaniem w kwocie 1 164 399,34 zł w tym: 1 027 411,19 zł środki EFRR oraz 136 988,15 zł – środki budżetu państwa
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Projekt realizowany przy udziale mieszkańców wsi Rudziczka, gminy Prudnik i wsparciu ze środków Unii Europejskiej
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu głównie lokalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Budynek został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Projekt przygotowany na bazie wcześniejszej współpracy partnerskiej, gdzie mieszkańcy wsi w czynnie społecznym wybudowali obiekt w stanie surowym (obiekt o pow. 383,15 m² i kubaturze 2671 m³). W drugim etapie współfinansowano rozbudowę obiektu, opracowanie studium wykonalności i realizację przedsięwzięcia ze środków Unii Europejskiej oraz Gminy Prudnik, a także poprzez aktywność społeczności lokalnej, dzięki której zakupiono i nadal nabywa się uzupełniające wyposażenie Centrum.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Wiejskie Centrum Aktywizacji jest w pełni wykorzystywane przez cały tydzień. W obiekcie wydzielono 4 strefy mogące funkcjonować równocześnie: salę widowiskowo-sportową, bibliotekę z komputerami i Internetem, pomieszczenie klubowe, strefę na wolnym powietrzu.

Organizowane są: zebrania kółek wiejskich, szkolenia i kursy dla rolników, przedsiębiorców i bezrobotnych, kiermasze, uroczystości okolicznościowe, dyskoteki, ferie zimowe. Biblioteka wykorzystywana jest równocześnie jako pracownia komputerowa do przeprowadzania kursów informatycznych dla dzieci, rolników i przedsiębiorców. Pomieszczenie klubowe jest miejscem prowadzenia codziennych zajęć kół zainteresowań (Koła Gospodyń Wiejskich, Związku Hodowców Gołębi, Związku Wędkarskiego, klubu sportowego LZS Rudziczka, Stowarzyszenia Odnowy Wsi Rudziczka) i ognisk: plastycznego, muzycznego, kółka teatralnego „Rudniczanka”, prób orkiestry dętej. Działa świetlica dla dzieci, otwarto Izbę Regionalną. Hol budynku służy jako miejsce wystaw. Przestrzeń wokół budynku to plac rekreacyjno-sportowy z placem zabaw dla dzieci, boiskiem do koszykówki, siatkówki i piłki nożnej, miejscem na ogniska, alejki spacerowe z ławeczkami i stolikami. Teren w pełni oświetlony, ogrodzony, wyposażony w parking.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Wiejskie Centrum Aktywizacji rozwiązuje problem bazy dla działalności społeczności lokalnej, których celem jest wspieranie aktywności społecz-

nej i umożliwienie funkcjonowania przedsięwzięć z zakresu wspomagania rozwoju działalności rolników i małych firm na tym obszarze. Umożliwienie dostępu do informacji, szkoleń i kursów w sposób bezpośredni przyczynia się do zapobiegania powstawaniu zjawiska bezrobocia, procesów marginalizacji społecznej i w efekcie wykluczenia społecznego. Centrum łączy w sobie funkcję lokalnego ośrodka wspierania rozwoju gospodarczego oraz wiejskiego ośrodka kultury. W wyniku realizacji projektu stworzono 5 nowych miejsc pracy: zatrudniono 2 pracowników obsługi oraz 3 instruktorów z Prudnickiego Ośrodka Kultury.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Realizacja projektu wpływa pozytywnie na politykę równych szans. Mieszkańcy wsi Rudziczka stanowią aktywną grupę angażującą się w wiele różnych działań, są zainteresowani podnoszeniem kwalifikacji i poszukiwaniem rozwiązań istniejących problemów. Działalność Centrum odnosi trwale sukcesy w integracji mieszkańców i staje się podstawą dla rozwoju gospodarczego regionu oraz poprawia warunki życia na tym terenie. Projekt jest przyjazny środowisku.

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Podkarpackiego
Tytuł projektu:	„Renowacja i waloryzacja zasobów przyrodniczo-kulturowych w zabytkowym parku w Górze Ropczyckiej”
Program operacyjny:	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”, Działanie 2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 368 244,68 zł z dofinansowaniem w kwocie: 223 451,00 zł (73,15%) – środki z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz 144 793,68 zł (26,85 %) – środki Gminy Sędziszów Małopolski
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Gmina Sędziszów Małopolski oraz różne instytucje i organizacje. Należy do nich m.in.: Rada Sołecka z Góry Ropczyckiej (opracowała Plan Rozwoju Miejscowości na lata 2004–2007), Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego w Rzeszowie (pomoc przy opracowaniu projektu, jak również doradztwo w trakcie jego realizacji, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pomoc w organizowaniu oraz współfinansowanie wykonania ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej „Buczyna”)
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu lokalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Wzorcowy model parku przewidziany dla turystów w różnym wieku i z różnymi zainteresowaniami. Projekt spełnia zarówno funkcję rekreacyjną (mała architektura, drabinki do wspinania, słupy, równoważnie, ławeczki, domki – daszki, zadaszone miejsce do grillowania, stoły z siedziskami), jak i edukacyjną (tzw. zielone lekcje, różnego rodzaju wycieczki).

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Zapomniana przez wszystkich „Buczyna” po renowacji nagle zatętniła życiem. W tygodniu czę-

stymi gośćmi „Buczyny” stali się uczniowie zorganizowanych i niezorganizowanych grup szkolnych. W weekendy całe rodziny wybierają się do parku; spędzają czas na obserwowaniu przyrody, grillują w przystosowanej do tego celu altanie, kibicują podczas zawodów wędkarskich nad stawami.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Przybywający do parku turyści przyczyniają się do rozwoju bazy gastronomiczno handlowej, co z kolei zwiększa zatrudnienie osób w okolicznych sklepach i punktach gastronomicznych. Bezspornym faktem jest wzrost liczby lokalizacji nowych inwestycji budownictwa jednorodzinnego na terenach wokół parku. O wzroście zainteresowania tą lokalizacją może świadczyć również duża liczba wniosków o odrolnienie działek składanych do Starostwa Powiatowego.

4 Wpływ projektu na politykę horyzontalną, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Zrealizowana inwestycja przyczyniła się do odnowy parku, a tym samym uchroniła go od kompletnego wyniszczenia. W ramach projektu przeprowadzono akcję promocji parku w lokalnej prasie i telewizji. Przedsięwzięcie zrealizowano na terenach wiejskich, dlatego ma ono bardzo duże znaczenie i wpływ na rozwój tego obszaru. Mieszkańcy się zaktywizowali – zainteresowali historią, obszarami przyległymi, nawiązaniem współpracy partnerskiej.

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Podlaskiego
Tytuł projektu:	„Urządzenie Centrum Rekreacyjno-Sportowego w m. Popowo”
Program operacyjny:	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”, Działanie 2.3. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 662 438,91 zł z dofinansowaniem w kwocie: 449 286,00 zł – środki z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Gmina Grajewo
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu lokalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Obiekty powstałe w ramach projektu zostały dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto w centrum rekreacyjno-sportowym w Popowie odbywały się zawody, w których udział brały osoby niepełnosprawne, np. w organizowanym Turnieju „Integracja na sportowo”

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Urządzenie Centrum Rekreacyjno-Sportowego w Popowie przyczyniło się do zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców gminy. Centrum daje mieszkańcom możliwość korzystania z kompleksu kilku urządzeń sportowych, skupionych w jednym miejscu, wśród których są: boiska do piłki nożnej, do piłki siatkowej i plażowej, oraz do koszykówki. Zaadaptowano również budynek gospodarczy na szatnię dla osób korzystających z obiektów Centrum. Przy kompleksie sportowym powstał również ogródek jordanowski z altanką i piaskownicą oraz urządzeniami, takimi jak: huśtawki, karuzela i zjeżdżalnia. Wysoki standard wyposażenia pozwala na organizację dużych przedsięwzięć sportowych: meczów piłki nożnej, turniejów czy zawodów sportowych, gdzie jednocześnie mogą rozgrywać się po 2 mecze. Najmłodszy mieszkańcy gminy mogą spędzać czas wolny w ogródku jordanowskim. Siedziba Centrum Rekreacyjno-Sportowego posiada pracownię komputerową z 3 zestawami komputerowymi połączony-

mi do Internetu i zaplecze kuchenne wyposażone w niezbędne urządzenia AGD i sprzęt. W budynku siedziby Centrum mieści się również świetlica środowiskowa dla dzieci z Popowa i okolicznych miejscowości, gdzie organizowane są różnego rodzaju zajęcia.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Dzięki powstaniu Centrum na terenie gminy Grajewo prężnie rozwija się działalność w zakresie organizacji i przeprowadzania imprez sportowych, wśród których należy wymienić: Bieg Rolnika w ramach Mistrzostw Województwa Podlaskiego LZS Rolników, Piłkarski 3 Maj – Turniej Pamięci Tadeusza Gardockiego. Ponadto w 2008 r., z okazji Święta Niepodległości, odbył się I Turniej Szachowy o Puchar Wójta Gminy Grajewo. W tym roku w obiekcie odbyły się coroczne Zawody Sportowo-Pożarnicze jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Grajewo. Centrum gościło też uczestników Igrzysk LZS Województwa Podlaskiego. Oprócz wymienionych przedsięwzięć odbywa się także szereg innych imprez, w tym mecze towarzyskie.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Do obsługi Centrum sportowego i świetlicy środowiskowej stworzono dwa nowe stanowiska pracy na pełen etat. Pracownicy organizują czas wolny przede wszystkim dla najmłodszych mieszkańców wsi Popowo. Dzieci i młodzież bardzo chętnie przebywają w świetlicy, ponieważ mają możliwość skorzystania z szeregu licznych atrakcji dostępnych na terenie całego Centrum Rekreacyjno-Sportowego. W świetlicy środowiskowej zajęcia odbywają się codziennie w godzinach od 15:00 do 20:00.

4 Wpływ projektu na politykę horyzontalną, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Projekt wpływa na rozwój obszarów wiejskich, mieszkańcy wsi Popowo oraz gminy Grajewo mają dostęp w świetlicy środowiskowej do komputerów połączonych z Internetem; czynny codziennie kompleks boisk umożliwia młodym ludziom korzystanie z dobrze wyposażonej bazy sportowej i edukacyjnej.

Projekt na etapie realizacji miał neutralny wpływ na środowisko.

Podmiot Odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Pomorskiego
Tytuł projektu:	Budowa kompleksu turystyczno-rekreacyjno z wieżą widokową „Kaszubskie Oko”
Program operacyjny:	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 3.1. Obszary wiejskie
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu: 6.799.373,91 zł. Wydatki kwalifikowane: 6 229 081,66 zł, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 1 436 662,32 (23,06%) i budżetu państwa 359 165,58 zł, co daje łączne dofinansowanie w kwocie: 1 795 827,90
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Gmina Gniewino
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu transregionalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (została zainstalowana winda)

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Kompleks turystyczno-rekreacyjny z wieżą widokową „Kaszubskie Oko” zrealizowany został na terenie Gminy Gniewino. To peryferyjnie położona, popegeerska gmina, wcześniej pozbawiona atrakcji turystycznych. Projekt obejmował budowę wieży widokowej wraz z otaczającą ją infrastrukturą rekreacyjno-sportową. Kompleks zajmuje powierzchnię 4,2 ha. Przy jego realizacji zastosowano wiele innowacyjnych rozwiązań z zakresu architektury i projektowania. W układzie urbanistycznym kompleks został zaprojektowany według koncepcji oka. Oznacza to, że kolejne elementy nawiązują kształtem i usytuowaniem do kształtu oka. Centralny punkt układu – wieża widokowa – odpowiada źrenicy; otaczający ją kopiec nawiązuje kształtem do tęczówki; po północnej stronie znajduje się pergola, która symbolicznie zaznacza ślad rzęs. Głównym elementem układu jest wieża o wysokości 44 metrów. Na jej szczyt można dotrzeć windą lub schodami (212 stopni). Punkt widokowy usytuowany jest na poziomie 150 m n.p.m. Z platformy widokowej można obej-

rzeć m.in.: panoramę górnego zbiornika Elektrowni Wodnej Żarnowiec – niezwyklego sztucznego akwenu o powierzchni 122 ha, farmę 18 elektrowni wiatrowych oraz największe w tym rejonie – Jezioro Żarnowieckie. Futurystyczna konstrukcja wieży współgra z charakterem otoczenia, kojarzonym najczęściej z instalacjami elektrowni wodnej oraz niedokończoną budową elektrowni jądrowej. Po stronie wschodniej wieży usytuowano klomby z basenikami i ścieżkami, po zachodniej – teren do gry w minigolfa. Całość dopełnia miejsce przeznaczone na ognisko, tor dla gokartów, a także ścieżka zdrowia. Wybudowany na terenie po byłej betoniarni kompleks stał się magnesem przyciągającym turystów, młodzież i dzieci. To obecnie znak rozpoznawczy gminy Gniewino. Kompleks stał się wizytówką powiatu wejherowskiego i ważnym produktem turystycznym województwa pomorskiego.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Realizacja projektu przyczyniła się niewątpliwie do wzrostu atrakcyjności turystycznej tego rejonu. Od momentu oficjalnego otwarcia kompleksu w czerwcu 2007 r. odwiedziło go już ponad 250 000 turystów.

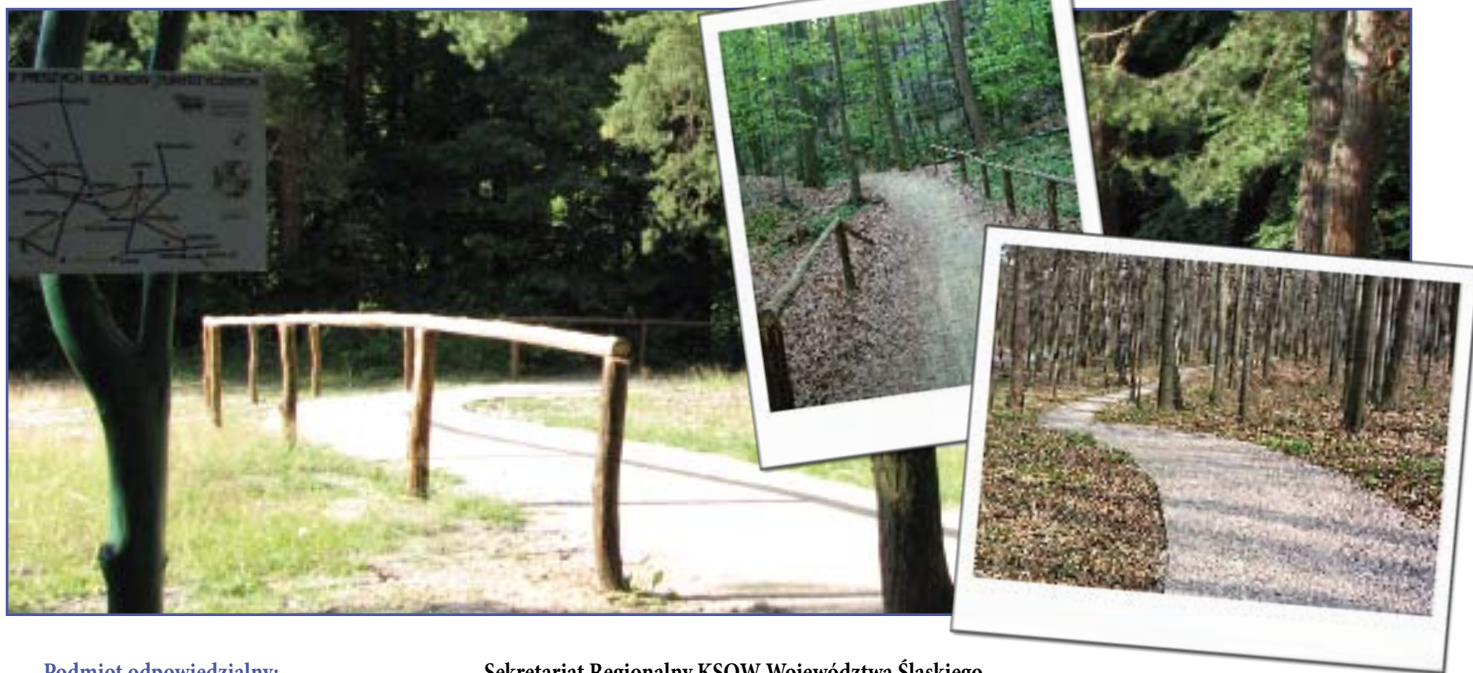
Budowa kompleksu dała impuls nowym wydarzeniom kulturalnym i rozrywkowym, takim jak: zawody Strong Man, turniej minigolfa, Kaszubski Przegląd Orkiestr.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Wzmocniony ruch turystyczny zaowocował rozwojem usług dla turystów. W gminie powstały 4 nowe restauracje, punkt informacji turystycznej, bowling, gospodarstwa agroturystyczne; znaczny wzrost dochodów odnotowują również dotychczasowi przedsiębiorcy z branży handlowo-usługowej.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Zrealizowany projekt w pełni spełnia cele i stanowi oryginalny przykład korzystnych zmian na obszarach popegeerskich województwa pomorskiego.

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Śląskiego
Tytuł projektu:	„Uregulowanie ruchu turystycznego w Rezerwacie PARKOWE poprzez budowę ścieżki rowerowej”
Program operacyjny:	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Priorytet 3, Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 278 009,16 zł z dofinansowaniem w kwocie 208 506,87 zł ze środków unijnych.
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Gmina Janów, Nadleśnictwo Złoty Potok
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu lokalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Przedsięwzięcie pozbawione jest jakichkolwiek barier dla osób niepełnosprawnych

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Głównym celem projektu było wybudowanie trasy rowerowej o długości 2,6 km, która stanowiłaby połączenie dwóch dotychczas istniejących ścieżek w jeden, ośmiokilometrowy ciąg. Projekt ten został zrealizowany we współpracy z Nadleśnictwem Złoty Potok. W ramach partnerstwa podpisano umowę, na mocy której Nadleśnictwo udostępniło własny teren na potrzeby realizacji ścieżki rowerowej. Trasa przebiega równolegle do drogi wojewódzkiej nr 793 Św. Anna – Siewierz. Projekt jest jednym z elementów sieci ścieżek rowerowych w tym regionie, które łączą miejscowości Złoty Potok z węzłem szlaków pieszych i rowerowych w Ostrężniku. Po połączeniu wykonanych już odcinków w całość, powstała jedna z najciekawszych ścieżek turystycznych w regionie i w kraju.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Utworzona ścieżka oferuje wszystko to, co zapewnia wspaniały wypoczynek dla osób, które lu-

bią aktywnie spędzać czas na świeżym powietrzu. Obok niej znajduje się Grota Niedźwiedzia, Pstrągarnia założona w 1881 r. przez hrabiego Raczyńskiego, a także źródła Elżbiety i Zygmunta. Szerokość ścieżki (2m) oraz jej ukształtowanie pozwala w sposób bezpieczny zwiedzać Dolinę Wiercicy. Zastosowano drewniane poręcze, ułatwiające osobom o ograniczonych możliwościach ruchowych, wejście lub zejście z danego etapu ścieżki.

Projekt pozwala na lepsze poznanie obszaru Jury, a także stanowi doskonały element systemu promocji zdrowego trybu życia i aktywności ruchowej. Głównym celem przedsięwzięcia było uregulowanie ruchu turystycznego w Rezerwacie Parkowe oraz rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej w gminie Janów. Jego realizacja umożliwiła turystom pieszym i rowerowym bezpieczne zwiedzanie Doliny Wiercicy.

Nowatorskim ujęciem przedsięwzięcia było wytyczenie ścieżki w taki sposób, aby prowadziła wzdłuż największych atrakcji turystycznych regionu, a także by była widoczna z drogi wojewódzkiej. Dzięki temu zmotoryzowani turyści, widząc osoby wędrujące wzdłuż ścieżki, chętnie przesiadają się na rower lub pieszo spacerują wśród złotopotockiej przyrody. W wyniku przeprowadzonych badań monitorujących ruch w Rezerwacie Parkowe w 2008 r. ścieżkę odwiedziło ponad 45 000 osób.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Uruchomienie projektu wpłynęło na rozwój inicjatyw gospodarczych. Powstały obiekty małej gastronomii nad stawem Amerykan oraz Jurajski Park Linowy. Na terenie gminy znajduje się 5 nowych, stałych i 5 sezonowych obiektów gastronomicznych. Na terenie gminy działa ponad 30 gospodarstw agroturystycznych, które wraz z hotelami i schroniskami tworzą dużą bazę noclegową. Zgłoszono również chęć utworzenia wypożyczalni rowerów i kajaków. Wszystkie te działania poprawiły jakość życia na tym obszarze oraz umożliwiły dywersyfikację prowadzonych przez mieszkańców gminy form działalności gospodarczej.

4 Wpływ projektu na politykę horyzontalną, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

W wyniku prowadzonych prac zwrócono uwagę na ochronę przyrody. Zgodnie z założeniami projektu żadne drzewo nie zostało zniszczone, a przyjęte nowatorskie rozwiązanie budowy ścieżki nie ingerowało w środowisko naturalne. Zastosowane materiały oraz sprzęt nie wpływały niekorzystnie na otaczającą przyrodę.

Podmiot odpowiedzialny:	Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Świętokrzyskiego
Tytuł projektu:	„Budowa Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Strawczynku, gm. Strawczyn – Etap I. Budowa boiska do piłki nożnej”
Program operacyjny:	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004–2006, Działanie 1.4. Rozwój turystyki i kultury
Budżet projektu:	Całkowita wartość projektu 4 613 658 zł z dofinansowaniem w kwocie 3 317 556 zł – środki z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej
Partnerstwo przy realizacji projektu:	Gmina Strawczyn
Zasięg projektu:	Projekt o zasięgu lokalnym
Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:	Obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Wybudowano pełnowymiarowe boisko trawiaste wraz z bieżnią sześciotorową o szerokości 32 m, z torem przeszkód (rów z wodą); skoczniami do skoku o tyczce, do skoku wzwyż, w dal i trójskoku; a także z rzutnią do pchnięcia kulą, do rzutu oszczepem, rzutu dyskiem i młotem. Wykonano kanalizację deszczową i drenażową, tymczasowe oświetlenie boiska do piłki nożnej oraz infrastrukturę drogową, tj. drogę dojazdową, chodniki i parkingi. Łącznie zagospodarowano teren o powierzchni 1,51 ha. Płyta boiska jest automatycznie nawadniana. Teren, na którym wybudowano obiekt, położony jest w miejscowości Strawczynek, w odległości 18 km od centrum Kielc, w otulinie Suchedniowsko-Oblegorskiego Parku Krajobrazowego.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Obiekt funkcjonuje i spełnia swoją rolę od dnia odbioru końcowego zadania, tj. od 26 czerwca 2009 r. Korzystają z niego osoby zainteresowane uprawianiem sportów lekkoatletycznych, uczniowie szkół i trenerzy. Zgodnie z założeniami do końca 2009 r. z obiektu skorzysta ponad 3000 osób.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Projekt zwiększył dostępność do szeregu atrakcji i obiektów aktywnego wypoczynku. Jego największymi beneficjentami są mieszkańcy gminy Strawczyn i gmin sąsiednich, w szczególności dzieci i młodzież z terenów wiejskich oraz osoby niepełnosprawne. Dzięki realizacji projektu powstały nowe miejsca pracy, związane z prowadzeniem Centrum. Zatrudniono opiekuna obiektu – instruktora ds. sportu, wynajęto ochronę. Wybudowany obiekt „przyciąga” kapitał z zewnątrz, wzrasta zainteresowanie nie tylko Centrum Sportowo-Rekreacyjnym, ale także gminą Strawczyn.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Inwestycja jest zgodna ze wszystkimi politykami horyzontalnymi Unii Europejskiej. Nie oddziałuje ponadnormatywnie na środowisko. Zastosowane technologie nie spowodowały zagrożeń dla higieny i zdrowia użytkowników. Projekt wpływa pozytywnie na zagadnienia z zakresu polityki równych szans. Najważniejszy z punktu widzenia projektu jest jego pozytywny wpływ na wyrównywanie szans i rozwój społeczno-gospodarczy obszarów wiejskich oraz dążenie do standardów panujących w miastach. Ponadto projekt wpisuje się w Strategię Rozwoju Sportu w Polsce do 2012 roku.

Podmiot odpowiedzialny:

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Tytuł projektu:

„Adaptacja dziedzictwa kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki w Pagegaj, Iławie oraz regionie przygranicznym Sovetsk”

Program operacyjny:

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego INTERREG IIIa, Działanie 1.4. Rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej przyczyniający się do rozwoju obszaru przygranicznego, jak również zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu transgranicznym

Budżet projektu:

Wartość projektu zgodnie z wnioskiem aplikacyjnym 642 090 euro z dofinansowaniem w kwocie 481 568 euro ze środków unijnych

Partnerstwo przy realizacji projektu:

Administracja Samorządu Pagegaj (Litwa), Gmina Iława (Polska)

Zasięg projektu:

Projekt o zasięgu transgranicznym realizowany na terenie Polski i Litwy

Użyteczność, dostępność projektu dla osób niepełnosprawnych:

Obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach projektu zostało zakupione urządzenie dla niepełnosprawnych – transporter schodowy VIMEC typu TO9

Opis projektu:

1 Pomysłowość, modelowość (wzorcowość) projektu i innowacyjność wynikająca z technik zastosowanych przy jego realizacji

Celem projektu było pobudzenie rozwoju turystyki, jako jednego z czynników umocnienia gospodarki regionów: Pagegaj (Litwa) i Gminy Iława (Polska), wykorzystując odtworzone obiekty dziedzictwa kulturowego.

W ramach projektu wykonano dokumentację projektową na przebudowę budynku znajdującego się we wsi Ławice, w którym żył i tworzył Emil von Behring – laureat pierwszej Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny. Obecnie mieści się tam szkoła podstawowa. W budynku wydzielone zostało duże pomieszczenie przeznaczone na Izbę Pamięci Noblisty oraz miejsce na bibliotekę; przebudowane zostały pomieszczenia szkolne wraz ze zmianą systemu ogrzewania budynku z pieców kaflowych na centralne ogrzewanie, wydzielono też pokoje dla gości odwiedzających to miejsce. Wyremontowano elewację oraz zagospodarowano teren wokół budynku.

Szczególnie efektywnie działa, powołana z inicjatywy Wójta Gminy, Fundacja im. Emila von Behringa, która kultywuje pamięć o pierwszym Nobliście. Prowadzi ona działalność stypendialną dla najbardziej utalentowanych uczniów w gminie. W czerwcu każdego roku organizuje „Festyny Behringowskie”, na które zapraszani są przedstawiciele Fundacji Behringa z Niemiec oraz z wielu organizacji w Polsce.

2 Funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu

Zrealizowany projekt wpłynął pozytywnie na rozwój wsi Ławice. Po jego realizacji mieszkańcy wykonali dużo prac na terenie wsi, poprawiając jej wygląd, np.: remont świetlicy wiejskiej w pobliżu szkoły, gdzie wymieniono instalację elektryczną, pomalowano sale, wyremontowano dach i zaadaptowano jedno z pomieszczeń dla młodzieży; odnowiono przystanek PKS, przydrożne kapliczki i zagospodarowano teren wokół nich; wykonano kosze na śmieci.

3 Wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy

Realizacja projektu przyczyniła się do poprawy wizerunku wsi. Przy drodze wojewódzkiej Iława – Samplawa umieszczono tablicę informującą o Izbie Pamięci Noblisty w Ławicach. Realizacja projektu uaktywniła mieszkańców, m.in. powstało Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gospodarczego i Kulturalnego Ławic, a w 2008 r. Ławice zdobyły I nagrodę w Wojewódzkim Konkursie „Czysta i piękna zagroda – estetyczna wieś”.

4 Wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska

Projekt ma pozytywny wpływ na ochronę środowiska. Gmina Iława w 2005 r. wykonała dokumentację projektową na budowę kanalizacji w 6 miejscowościach wschodniej części gminy.

W budynku szkoły zaprojektowano i wydzielono pomieszczenie ze stanowiskami komputerowymi, z dostępem do szerokopasmowego Internetu.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

www.ksow.pl

Sekretariat Centralny KSOW

(22) 623-18-42

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Dolnośląskiego

(71) 766-93-50

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Kujawsko-Pomorskiego

(56) 656-11-95

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Lubelskiego

(81) 534-89-83

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Lubuskiego

(68) 456-52-25

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Łódzkiego

(42) 663-36-30

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Małopolskiego

(12) 630-31-40

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Mazowieckiego

(22) 59-79-700

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Opolskiego

(77) 44-83-207

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Podkarpackiego

(17) 747-64-69

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Podlaskiego

(85) 74-97-640

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Pomorskiego

(58) 32-68-650

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Śląskiego

(32) 77-40-545

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Świętokrzyskiego

(41) 344-40-87

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Warmińsko-Mazurskiego

(89) 521-92-50

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Wielkopolskiego

(61) 85-41-788

Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Zachodniopomorskiego

(91) 31-29-301

Zespół redakcyjny: Anna Bilska-Kublik, Barbara Kucharska, Andrzej Sobieszek.

Zdjęcia pochodzą z archiwum Sekretariatów Regionalnych KSOW oraz Wnioskodawców.

Projekt graficzny, przygotowanie do druku i druk – Wydawnictwo Duszpasterstwa Rolników – www.wydawnictwodr.pl

**Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie**

**Publikacja sfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**

**Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

Wydawca:

**Sekretariat Centralny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa
tel. (22) 623-18-42
fax (22) 623-20-51
<http://www.ksow.pl>
e-mail: ksow@minrol.gov.pl**